

1/12

Naslov dokumenta: Stopnja zaupnosti: Avtor dokumenta: Datum izdelave: Zadnja sprememba: Uporaba 3 PORT lokalnih aplikacij 3MAP in 3PLO

Interno navodilo Boris Vuga, Mitja Krebelj 17. 03. 2017 06.05.2019 spremenil Mitja Krebelj, št. popravka: 506.

Kazalo vsebine

Uporaba 3 PORT lokalnih aplikacij	1
Namestitev 3 PORT izvajalnega okolja	2
Kako zaženemo 3 PORT lokalne aplikacije	2
3PLO: Praktičen primer urejanja dokumentov v VOPI	7
3PLO: Vprašanja in odgovori	9
a) Ali bo potreben ta postopek ponoviti za vsako urejanje?	9
b) Koliko dokumentov lahko urejam hkrati?	9
c) Kako vem, kdaj lokalni odjemalec vzdržuje varno povezavo?	9
d) Kako zaprem lokalni odjemalec?	10
e) Kako vem, ali je brskalnik preprečil odpiranje pojavnih oken?	11
f) Kako nastavim samodejni zagon odjemalca po prijavi v Windows	12
g) Namestil/a sem »3 PORT izvajalno okolje«, aplikacija pa še vedno uporablja Javo	12

Uporaba 3 PORT lokalnih aplikacij

Večina aplikacij podjetja 3 PORT je razvitih za splet (VOPI, VVP, VIP, ...), zato se izvajajo v običajnih brskalnikih. Določene funkcionalnosti teh aplikacij pa je potrebno izvajati lokalno na namizju (izven brskalnika), zato potrebujemo »običajno« namestitev v lokalno okolje Windows.

Ta dokument opisuje načine izvajanja dveh lokalnih aplikacij: **3PLO** (3 PORT lokalni odjemalec - omogoča urejanje dokumentov neposredno iz VOPI) in **3MAP** (pregledovalnik prostorskih podatkov).

Obe omenjeni aplikaciji sta razviti s tehnologijo Java. Za njuno izvajanje moramo v Windows najprej namestiti **»3 PORT izvajalno okolje«** (nadomestek za Oracle Javo) ali pa Oracle Javo 1.8 (Open JDK ni primeren).

Pozor: Oracle je aprila 2019 z verzijo Java 1.8 Update 211 spremenil licenčne pogoje za uporabo Jave, ki ni več brezplačna za poslovne uporabnike! Uporabnikom, ki uporabljajo Javo samo zaradi 3 PORT-ovih aplikacij, svetujemo, da jo odstranijo in namesto nje namestijo 3 PORT izvajalno okolje.

Namestitev 3 PORT izvajalnega okolja

3 PORT izvajalno okolje nadomešča Oracle Javo 1.8, ki je sicer potrebna za izvajanje 3 PORT lokalnih aplikacij. Licenčni pogoji 3 PORT izvajalnega okolja omogočajo brezplačno uporabo vsem strankam podjetja 3 PORT (licence so dostopne med postopkom nameščanja).

Namestitvene datoteke in navodila so dostopna na naslovu <u>https://portal.3-port.si/software/jnlp/index.html</u>.

Kako zaženemo 3 PORT lokalne aplikacije

Zagon 3 PORT lokalnih aplikacij se navadno začne s klikom na povezavo v brskalniku. Primer takega zagona je klik na povezavo 3MAP ali 3PLO v meniju po prijavi v sistem 3iOS (slika 1).

Slika 1: Klik na eno izmed povezav omogoči izvajanje lokalne aplikacije

Po kliku na povezavo brskalnik pridobi izvajalno datoteko s končnico ***.jnlp** (Java Network Launch Protocol). Brskalniki lahko na različne načine prikažejo in opozorijo uporabnika pred izvajanjem jnlp datoteke. Spodaj je nekaj primerov, kako poženemo lokalno aplikacijo (slike 2, 3 in 4).

Zios (mer	DEMO ADMIN - A VOPI
Vsebina	Menu
 > VOPI/VVP/G - vodenje vhodne pošte v glavni pisarni > VOPI/GLPI - pisarniško poslovanje v glavni pisarni > VOPI/RE - pisarniško poslovanje za referente > VOPI/VIP/G - vodenje izhodne pošte v glavni pisarni > iOplus/DBDS Pregled dokumentacijskega sistema DBDS 3MAP - pregledovalnik prostorskih podatkov > 3PLO - lokalni odjemalec > eKOPR 	 > 3iOS console > 3iOS Tools > Pregled log datotek > Menuji uporabnikov > Spremeni geslo > Odjavi
Ali želite odpreti ali shraniti datoteka 3map.jnlp (6,21 KB) iz	z domene 10.0.0.6 ? × Shrani v Prekliči

Slika 2: Zaganjanje JNLP datoteke: Microsoft Internet Explorer in Microsoft Edge

3jos mar mar	DEMO VOPI	ADMIN - Administraci 10.0.0.7
Vsebina		Menu
 > VOPI/VVP/G - vodenje vhodne pošte v glavni pisarni > VOPI/GLPI - pisarniško poslovanje v glavni pisarni > VOPI/RE - pisarniško poslovanje za referente > VOPI/VIP/G - vodenje izhodne pošte v glavni pisarni > iOplos/DBDS - Pregled dokumentacijskega sistema DBDS 3MAP - pregledovalnik prostorskih podatkov > 3PLO - lokalni odjemalec > eKOPR 	 > 3iOS cor > 3iOS Tor > Pregled > Menuji u > Spremer > Odjavi 	nsole ols log datotek uporabnikov ni geslo
10. 4. 2019 Nameščeni so popravki aplikacije VOPI 2.0 (ver.2.0.6). Posodobljena tehnična dokumentacija in nekatera uporabniška navodila.	Pomo opera Po operati Pomo	č uporabnikom odročje OIS <u>ativa@3-port.si</u> odročje GIS <u>va.gis@3-port.si</u> <u>č na daljavo</u>
Ta vrsta datoteke lahko poškoduje vaš računalnik. Ali želite vseeno obdržati datoteko 3map (1).jnlp	Zavrzi	Prikaži vse 🗙
Klik na ime datoteke 3map (1).jnlp		Prikaži vse 🗙

Slika 3: Zaganjanje JNLP datoteke: Google Chrome

> > \$

7 7) H (	S To Thurs	
		March 1.
		Vsebina
VOPI/V VOPI/G	/P/G - vodenje vhodne pošte v glavni pisarni LPI - pisarniško poslovanje v glavni pisarni	
VOPI/R	E - pisarniško poslovanje za referente	
VOPI/VI	P/G - vodenje izhodne pošte v glavni pisarni DBDS - Pregled dokumentacusk ~~ene s~~ istema DBDS	
3MAP -	pregledovalnik prostorskih podatkov	
3PLO - 1 eKOPR (	okalni edjemalec	
	Opening 3map.jnlp	×
	You have chosen to open:	
10. 4	3map.inlp	
	which is: INI P file (6.2 KB)	
Namešč	from: https://10.0.0.6:8091	а
🗄 <u>VSE</u>	What should Firefox do with this file?	
	pen with 3PJnlpLauncherFile (default)	~
	O Save File	
	≥ uo tris <u>a</u> utomatically for files like this from how on.	
	Settings can be changed using the Applications tab in Firefox'	s Options.
	ОК	Cancel

Slika 4: Zaganjanje JNLP datoteke: Mozilla Firefox

Aplikacija, ki jo zaženemo na zgoraj prikazani način, bo delovala enako ne glede na to, ali uporabljamo **»3 PORT izvajalno okolje**« ali **Oracle Javo 1.8**. Ob zagonu aplikacije lahko vidimo, katero od omenjenih okolij dejansko uporabljamo (sliki 5 in 6).

Slika 5: Zagon JNLP datoteke s 3 PORT izvajalnim okoljem

5/12

1				×
Do yo	ou want t	o run this	application?	
ſ	4	Name:	ЗМАР	
	- Sector	Publisher:	3 PORT - Informacijski inženiring, d	
0		Location:	https://10.0.0.6:8091	
This app informa	blication will ru tion at risk. Ru	n with unrestri un this applicat	cted access which may put your computer and personal ion only if you trust the location and publisher above.	
	not show this a	gain for apps	from the publisher and location above	
1	More Informa	ation	Run Cancel	

Slika 6: Zagon JNLP datoteke z Oracle Javo (v kolikor smo že kliknili na označeno kljukico, se ta ekran ne prikaže več)

Med uporabo aplikacij 3MAP in 3PLO lahko »3 PORT izvajalno okolje« vidimo v opravilni vrstici, kot je prikazano na spodnji sliki. V kolikor imamo naenkrat odprtih več aplikacij, je ikon v opravilni vrstici lahko več (slika 7).

Slika 7: Primer hkratnega izvajanja dveh aplikacij s »3 PORT izvajalnim okoljem«

S klikom na ikono »3« lahko odpremo dnevniško datoteko oz. »konzolo« aplikacije, ki se izvaja. To pride prav, če imamo težave z aplikacijo in želimo preveriti morebitne napake oz. jih posredovati naprej. V kolikor pride do resne napake, se bo dnevniška datoteka samodejno odprla in prikazala napako:

🗲 3 PORT Zagon Aplikacij (ver. 1.0)
Home directory set to: C:\Users\Mitja\AppData\Local\Temp\.3-Port C:\Users\Mitja\AppData\Local\Temp\.3-Port\ClientEditJaws-1.91.3p.ja java.lang.RuntimeException: Program se že izvaja v drugem oknu at si.triport.apps.jnlp_launcher.Inlpl_auncher.main(Jr at java.base/jdk.internal.reflect.NativeMethodAccesso at java.base/jdk.internal.reflect.NativeMethodAccesso at java.base/jdk.internal.reflect.DelegatingMethodAcc at java.base/java.lang.reflect.Method.invoke(Method.ja at org.eclipse.jdt.internal.jarinjarloader.JarRsrcLoade

Slika 8: Prikaz napake v 3 PORT izvajalnem okolju

3PLO: Praktičen primer urejanja dokumentov v VOPI

Urejanje dokumentov pomeni odpiranje dokumenta, ki se nahaja na strežniku (npr. v aplikaciji VOPI) in neposredno urejanje vsebine z urejevalnikom besedil, ki se nahaja na vašem lokalnem računalniku.

Varno povezavo med vašim računalnikom in strežnikom v času urejanja vzdržuje programček **3PLO - lokalni odjemalec** (datoteka 3port_client.jnlp), ki teče v ozadju in se sproži samo v primeru urejanja dokumenta.

S klikom na ikono za urejanje dokumenta (Slika 9),

🖃 Osnovni podatki dokumenta			
Datum dokumenta	16.03.2017 🥅		
Oznaka	999	6/2017 (7)	
Tip dokumenta	Dopis		
Vrsta dokumenta	Druge vrste dokume	entov	
Opis	Testni dopis		
Izhodni/lastni			
Rok pritožbe (št. dni)			
Dokument	VOPI-Pisanie:s	001010w-115800	

Slika 9: Začetek urejanja dokumenta v VOPI

bo vaš brskalnik vzpostavil varno povezavo z lokalnim odjemalcem, ki je povezan z VOPI.

Če povezovanje ne uspe, vam bo to VOPI to javil na sledeči način (Slika 10):

8/12

 Povezovanje z lokalnim odjemalcem ...
 X

 Image: Povezovanje z lokalnim odjemalcem ...
 Povezovanje z lokalnim odjemalcem ...

 Lokalni odjemalec ni dostopen
 1. Preverite opozorila v naslovni vrstici brskalnika ali preprečuje odpiranje pojavnih oken. Dovolite izjemo za to stran.

 2. Za uporabo lokalnega odjemalca potrebujete izvajalno okolje.

 3. Če že imate izvajalno okolje, kliknite tu za ročni zagon odjemalca.

Slika 10: ne najdem odjemalca

Odvisno od lokalnih nastavitev je vzrokov za neuspeh lahko več.

Pojavna okna:

Preverite, ali je brskalnik označil, da je preprečil **odpiranje pojavnih oken** (Slike 14, 15 in 16) in dovolite izjemo. To je zelo pogosta težava.

Primerno izvajalno okolje:

Za zagon 3PLO **potrebujete »3 PORT izvajalno okolje«** oz. Oracle Javo 8. Najlažji način, da preverite, ali imate to že nameščeno, je da poskusite ročno pognati 3PLO s klikom na ponujeno povezavo (točka 3. slika 10). Brskalnik vam bo v takem primeru ponudil datoteko (3port_client.jnlp), ki jo morate zagnati. Brskalnik vas bo opozoril pred zagonom te datoteke, kot je prikazano na slikah 2, 3 in 4.

V kolikor tudi to ne gre, poskusite **shraniti datoteko 3port_client.jnlp** v lokalno mapo in potem na njo dvoklikniti. Če se aplikacija ne zažene, kot bi morala (kot je prikazano na sliki 5 oz. 6) ali če vam okolje Windows javi napako, da ne zna zagnati datoteke, potem verjetno nimate nameščenega primernega okolja. Namestite »3 PORT izvajalno okolje« (poglavje Namestitev 3 PORT izvajalnega okolja) in ponovite postopek opisan v tem poglavju.

Zaključevanje uspešnega urejanja dokumenta:

Ko ste končali z urejanjem dokumenta v lokalnem urejevalniku (npr. Ms. Word), najprej shranite dokument v lokalnem urejevalniku (urejevalnik lahko po shranjevanju tudi zaprete) in ga nato čim prej uvozite nazaj v VOPI, kot je prikazano na sliki 11.

Slika 11: Ko smo zaključili urejanje dokumenta in ga shranili v lokalnem urejevalniku, VOPI ponudi možnost, da ga shranimo nazaj na strežnik.

3PLO: Vprašanja in odgovori

a) Ali bo potreben ta postopek ponoviti za vsako urejanje?

Ta postopek izvedete samo enkrat, ob prvem urejanju ali pa ga sploh ne, če ste sistem nastavili, kot je opisano v nadaljevanju (točka f). Dokler ne boste zaprli lokalnega odjemalca, ki teče v ozadju, bo varna povezava s strežnikom vzpostavljena in ob naslednjem urejanju ne bo potrebno ponovno zaganjati lokalnega odjemalca.

b) Koliko dokumentov lahko urejam hkrati?

V **istem trenutku** lahko s 3PLO odjemalcem urejate **samo en dokument**, kar je tudi osnoven način urejanja, ki ga podpira VOPI (ki vmes čaka na konec urejanja, kot je prikazano na sliki 11). Ko ste zaključili z urejanjem dokumenta tudi v VOPI (potrdili ali preklicali spremembe dokumenta), lahko pričnete z novim.

c) Kako vem, kdaj lokalni odjemalec vzdržuje varno povezavo?

Ikono lokalnega odjemalca, ki teče v ozadju, lahko vidite na desni strani opravilne vrstice na dnu ekrana. S klikom na ikono »pokaži skrite ikone«, boste videli, kateri vse programi tečejo v ozadju na vašem računalniku. Med njimi je 3PLO odjemalec, ki je

prikazan z ikono svinčnika. Če 3PLO poganjamo s »3 PORT izvajalnim okoljem«, bomo opazili tudi ikono z značilno 3 PORT-ovo trojko (slika 12).

Slika 12: 3PLO zagnan s 3 PORT izvajalnim okoljem

d) Kako zaprem lokalni odjemalec?

Predvidena uporaba lokalnega odjemalca je, da se ta vedno izvaja v ozadju skrit v opravilni vrstici Windows, kot prikazujeta sliki 12 in 13. Včasih vseeno želimo ugasniti odjemalca (npr. če želimo odstraniti ali nadgraditi »3 PORT izvajalno okolje«). To storimo tako, da najdemo ikono odjemalca v opravilni vrstici Windows in kliknemo z **desno** tipko na ikono, kjer se nam pojavi dodatni meni (slika 13).

Slika 13: Z desnim klikom miške na ikono, dobimo dodatne možnosti

e) Kako vem, ali je brskalnik preprečil odpiranje pojavnih oken?

Spodaj so primeri opozoril za odpiranje pojavnih oken za različne brskalnike (slike 14, 15 in 16). Ker brskalniki z nadgradnjami velikokrat spremenijo ta opozorila, so spodnje slike samo v pomoč in niso nujno popolnoma enake vaši različici brskalnika.

Sezn	am je prazen	1
	Internet Explorer je blokiral pojavno okno z mesta 10.0.0.6.	
	Dovoli enkrat Moznosti tega mesta	🔍 100%
	Vedno dovoli V	1 -
	Več nastavitev	

Slika 14: Ms. Internet Explorer in podobno Edge (spodnji del okna)

Slika 15: Google Chrome (zgoraj desno)

Slika 16: Mozilla Firefox (zgornji del okna)

f) Kako nastavim samodejni zagon odjemalca po prijavi v Windows

»3PLO - lokalni odjemalec« je aplikacija, ki jo lahko shranite na svoj računalnik in nastavite samodejni zagon ob vsakokratni prijavi v Windows okolje.

V 3iOS meniju kliknite na »3PLO - lokalni odjemalec« in datoteko **3port_client.jnlp** shranite na znano mesto. Če ste večkrat nalagali to aplikacijo, bo datoteka morda imela malce drugačno ime, kot npr. **3port_client(1).jnlp, 3port_client(2).jnlp,** itd. vendar to ne predstavlja nobene težave in datoteko lahko vseeno uporabite.

Datoteko nato kopirajte **v mapo za samodejni zagon**. Ta se lahko razlikuje odvisno od operacijskega sistema, ki ga uporabljate.

Primer take mape v Windows 10 je »C:\Uporabniki\UPORABNIK\AppData\Roaming\ Microsoft\Windows\Začetni Meni\Programi\Zagon« (oz. C:\Users\UPORABNIK\ AppData\Roaming\Microsoft\Windows\Start Menu\Programs\Startup), kjer namesto besede UPORABNIK uporabite vaše uporabniško ime.

Opozorilo: v določenih primerih se kljub nastavitvi samodejnega zagona odjemalca lahko zgodi, da se ta ne bo zagnal. Tak primer je npr. začasno nedelovanje strežnika, kjer domuje aplikacija. Delujoča aplikacija se lahko čez čas tudi sama ugasne, če ugotovi, da je na voljo nova različica. V takih primerih vas bo VOPI opozoril in vam ponudil možnost, da aplikacijo zaženete ročno oz. se bo aplikacija zopet zagnala ob naslednji prijavi v Windows. Ob vsakem zagonu aplikacije, ta vedno preveri in zagotovi, da uporabljate zadnjo posodobljeno različico.

g) Namestil/a sem »3 PORT izvajalno okolje«, aplikacija pa še vedno uporablja Javo

Če ste namestili »3 PORT Izvajalno okolje« in prej niste odstranili Oracle Jave, bo Oracle Java še vedno izvajala aplikacije, saj ima prednost. V Windows okolju lahko sicer spremenite privzeto aplikacijo, ki bo odpirala *.jnlp datoteke, vendar tega v večini primerov ne priporočamo (razen, ko res morate uporabljati Oracle Javo za določene aplikacije in želite uporabljati »3 PORT izvajalno okolje« za 3PLO in 3MAP).

Če Oracle Jave zaradi licenčnih pogojev ali drugih razlogov nočete več uporabljati, jo enostavno odstranite iz sistema Windows po običajnem postopku. Po tem poskusite ponovno pognati 3MAP ali 3PLO. V kolikor zagon omenjenih aplikacij ne dela, ponovite namestitev »3 PORT izvajalnega okolja«.

Če želite še naprej uporabljati Oracle Javo 1.8, jo (tehnično gledano) lahko uporabljate, zato v takem primeru »3 PORT izvajalnega okolja« ne potrebujete in ga lahko tudi odstranite iz Windows kot vsako drugo aplikacijo.

* *